

Avançament editorial Carles Duarte i Montserrat

XAVIER SERRAHIMA

'Engrunes d'hores'

Diguem d'entrada que Xavier Serrahima és un autor que ha estat distingit amb diversos guardons literaris, com el concedit al seu llibre *Vent dels dies* o el premi internacional de literatura Antonio Machado atorgat a aquestes *Engrunes d'hores* que ara veuen la llum.

Amb *Engrunes d'hores* ens trobem davant d'una obra que produeix una impressió excel·lent perquè s'hi combinen encertadament els pensaments i les emocions, com reclamem que succeeixi en la millor poesia. Serrahima ens hi explica: "Poesia, / copsar la lògica il·lògica / del món / i la vida / nostra de cada dia. // Tal com ve, se'n va, torna / a marxar / i mai no sembla / acabar / del tot / a decidir-se". Vida i poesia com un tot, doncs, en moviment, indecís, interpellant-nos.

El llibre s'estructura en quatre parts, d'extensions diverses, que es corresponen amb els quatre elements: aigua, terra, aire i foc. Hi anem descobrint des del poeta més entotsolat dels primers –magnífics!– versos: "Cada jorn, al capaltard, / l'ànima meva / i jo / sortim / a vela lenta els carrers / desolats / de la ciutat a navegar", fins al més sensual de la darrera part del volum, on Serrahima celebra: "El clam silent del teu cos". Però, al llarg del camí a què ens convida Serrahima en aquest *Engrunes d'hores*, podem trobar així mateix a la segona part, *Terra*, uns versos colpidors, d'un lirisme intens, sobre els sentiments que emergeixen de l'experiència generosa de joies i neguits de la paternitat: "fills meus, mentre correu / tot jugant, / perseguint el reflex calidoscòpic d'un estol / fugaç de coloms, sense saber / que rere vostre corre / també / el mirall confús d'ombres i colors / de la vida".

Esriptor d'un vast bagatge de lectures, ara i adés Serrahima s'acompanya d'oportunes referències a Homer i Odisseu, als mites que tan han sabut representar l'essència de la condició humana al llarg dels segles com Prometeu o Sísif... A més, a *Engrunes d'hores*, singularment a la primera part de l'obra, Serrahima s'aproxima a la mirada meditada de qui contempla, de qui es pensa. Ho constatem quan ensopeguem amb aquesta impactant arrencada de poema: "Viure és aprendre a eixir / del bres / aconhortador de la infantesa", o quan n'incipia un altre així: "L'existència és una dansa d'atzar". I en aquest fragment, més opressiu, més angoixat davant de la intuïció feridora de l'oblit, de l'abis-

Xavier Serrahima va guanyar el premi internacional Antonio Machado amb 'Engrunes d'hores', poemari publicat per l'editorial Cap Béar. Us oferim el pròleg de Carles Duarte

me: "tot fent créixer la plenitud del buit / immens / que ens engoleix".

Potser un dels poemes més representatius del llibre és el que en tanca la segona part, *Terra*. Comença així: "Torsimany del temps i les hores / m'aballeix sentir parlar / la veu / manyaga del vent i escoltar / la seva paraula / callada", i ens ofereix uns versos que tenen la força d'una divisa: "Viure / en la meva totes les vides del món / sencer". I, coherentment amb l'anhel que il·lumina aquesta divisa, al segon poema de la tercera part, *Aire*, del volum, hi podem llegir un fragment on acabem de trobar la clau d'interpretació del títol de l'obra, *Engrunes d'hores*: "las de deixar morir l'alè / de les hores / estan-

tisses, / en silenci / em planyo i em desespero. // Indòmit, / amb enardida avarícia maldo / per recobrar l'esclat / furtiu del temps / balafiat."

Alhora vital i reflexiu, Xavier Serrahima aspira a integrar en la seva experiència del paisatge una dimensió poètica, commoguda: "S'esvaeixen com la condormida foscor / de la nit". Hi sorprèn, a més, la radicalitat de la seva consciència literària, l'omnipresència de les referències als mots, a la llengua, des de la convicció que per a ell la plenitud de viure és indissociable de construir-ne una plasmació en vers ("Bastir un diccionari / de butxaca / que defineixi l'univers / sencer / en explicar-te a tu mateix"). En són ben representatius aquests versos del

tercer poema de la tercera part: "Fer poesia és dibuixar el món / sencer / en paraules", però ja a la primera: "Escric, / escric i escric i amb engrunes i polsim / de mots / que no dic / de la vida / vaig a l'encalç". La literatura, doncs, com a alçaprem de ser, com a pulsio íntima que ens mou a ser més. Però alhora Xavier Serrahima ens diu que la poesia no pot ser una torre d'ivori, un món tancat en si mateix, sinó que necessita, per ser ho de debò, amarar-se de vida autèntica: "Si la llengua només viu / en poesia, / no serà. / [...] Serà pols vella / de no-res, arena fina, cristall / esberladís, ruina fugaç / que el vent tramuntanal espargirà / si no la fem / viure / -i reviuire- / en la singladura incerta que encetem / amb cada nova albada".

Reprent la importància de la dimensió lingüística del fet literari, cal dir que Xavier Serrahima adopta a *Engrunes d'hores* un criteri exigent, minucios en la tria de les paraules, que vol que resplendeixin amb tota la seva llum dins els poemes. I també ho fa amb la sintaxi, que tensa fins a aconseguir-hi una expressió exquisida. Però al costat de la riquesa de vocabulari i d'altres recursos lingüístics que Xavier Serrahima posa al servei de la qualitat i de l'ambició de la seva obra, també hi queda clarament plasmada l'aspiració de simplicitat, de nitidesa: "Algun dia m'abelliria viure el somni / quimèric d'ésser / capaç / d'escriure / una poesia / nova, clara, pura i nua, / sense / que em calguin les ampulloses / i evanescents crosses / de les paraules".

A *Engrunes d'hores* vida i literatura, com he dit, s'encreuen d'una manera incessant i fecunda, fins al punt que en ocasions ens quedem amb la impressió de llegir no tan sols el testimoni commogut de l'experiència existencial de Xavier Serrahima, sinó, a més, un text metapoètic, un tractat en vers sobre el sentit de la creació literària, sobretot a la tercera part de l'obra, *Aire*: "Escriure / poesia / és cenyir ben fort / la ploma, / dar-li ales al vent / indecís / de les hores" o "La poesia no ha de pretendre / omplir el món / de paraules / ans percaçar el somni / de reconstruir-lo amb la màgia del joc / de mans dels mots". I per si en quedava cap dubte, citem l'afirmació final d'aquesta tercera part: "com escric, sóc". Doncs així: Xavier Serrahima és una veu ben alta que creix i que s'afirma. Celebrem-la llegint-lo, com ell ho fa lúcidament, líricament amb la vida en oferir-nos aquestes reeixides *Engrunes d'hores*. *

Xavier Serrahima ha publicat 'Engrunes d'hores' ANDREU PUIG